

Advies nr. 155/2018 van 19 december 2018

Betreft: Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de uitvoering van het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en het houden van de registers in de griffies van de hoven en rechtbanken (CO-A-2018-167)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet *van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna de "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)* (hierna AVG)

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van Minister Koen GEENS, ontvangen op 14 november 2018;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere;

Brengt op 19 december 2018 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Het koninklijk besluit betreffende de uitvoering van het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en het houden van de registers in de griffies van de hoven en rechtbanken (hierna "het koninklijk besluit") strekt ertoe uitvoering te geven aan de nieuwe artikelen 288 en 288bis van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, zoals die artikelen luiden na de wet van 14 oktober 2018 tot wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten teneinde de griffierechten te hervormen. De aanvrager vermeldt dat dit koninklijk besluit sedert 1968 niet systematisch werd aangepast aan de evolutie in de wetgeving. Die evolutie heeft de afschaffing meegebracht van heel wat griffierechten en ook wijzigingen gebracht aan de bevoegdheid of benaming van bepaalde rechtbanken en hoven en van bepaalde administratieve diensten van de Federale overheidsdienst Financiën waarvan sprake in het besluit. Bovendien worden de registers en boeken, waarvan het houden in de griffies door het besluit worden voorgeschreven, niet meer op papieren dragers maar onder elektronische vorm gehouden.

II. ONDERZOEK TEN GRONDE

Verwerkingsverantwoordelijke zoals bedoeld in artikel 4.2.(7) van de AVG

2. De verwerkingsverantwoordelijke wordt niet uitdrukkelijk geïdentificeerd in de tekst zelf van het Koninklijk besluit. Ingevolge een vraag om bijkomende informatie verduidelijkt de aanvrager dat de FOD Justitie verantwoordelijk is voor de doorgifte van de lijsten met opeisbaar geworden rolrechten aan de FOD Financiën en dat de Algemene Administratie van de Inning en de Invordering (AII) verantwoordelijk is voor de ontvangst van de gegevens.
3. De toekenning van de rol van verwerkingsverantwoordelijke aan een instelling al naargelang zij "exporteur" of "importeur" van de gegevens is voedt de verwarring aangezien de rol van verwerkingsverantwoordelijke wordt verleend voor een "verwerking" van persoonsgegevens in haar geheel en als het organisme de doeleinden en de middelen van deze verwerking bepaalt moet het worden bestempeld als "verwerkingsverantwoordelijke". Indien in onderhavig geval de FOD Justitie en de AII gezamenlijk de doeleinden en middelen van de verwerking bepalen, dienen zij bestempeld te worden als gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken en de verplichtingen na te leven die voortvloeien uit deze aanduiding (artikel 26 AVG) Teneinde te zorgen voor een duidelijke verdeling van de verantwoordelijkheden en een effectieve uitoefening van de rechten van betrokkenen, is het noodzakelijk de rolverdeling en verantwoordelijkheden van de bij de verwerking betrokken instellingen af te bakenen.

Doeleinde en rechtmatigheid

4. Artikel 288 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten vormt de grondslag voor de regeling bij in ministerraad overlegd koninklijk besluit van de rechtstreekse inning en invordering van de rolrechten door de Federale Overheidsdienst Financiën bij de uiteindelijke schuldenaars van die rechten. Tot aan de inwerkingtreding van de wet van 14 oktober 2018 tot wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, werden de rolrechten door de eiser betaald aan de griffier onder de vorm van een provisie op het ogenblik van de rolstelling. Door de verschuiving van het opeisbaar worden van de rolrechten naar het tijdstip van het vonnis of het arrest, worden de rolrechten niet meer vóór de aanvang van het geding maar na de afloop ervan geïnd. Voortaan heeft de griffier dus geen actieve rol meer bij de inning van de rolrechten, afgezien van het inbrengen van de gegevens in de applicatie waaruit de Federale Overheidsdienst Justitie de datasets zal halen die nodig zijn om de Federale Overheidsdienst Financiën toe te laten de rechten te innen.
5. De Autoriteit oordeelt dat de door het Koninklijk besluit vastgestelde verwerking een welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd doeleinde heeft in het licht van artikel 5.1.b) van de AVG

Proportionaliteit

6. Artikel 3 van het Koninklijk Besluit stelt dat de FOD Justitie via een elektronische flux de lijsten met opeisbaar geworden rolrechten overmaakt aan de FOD Financiën binnen de drie werkdagen na de dag waarop ze opeisbaar zijn geworden. Opdat de FOD Financiën zou kunnen instaan voor de inning en de invordering van de rolrechten, bevatten deze lijsten de volgende gegevens: een unieke code van referentie naar de zaak; het hof of de rechtbank waarbij de zaak op de rol werd gesteld; de datum waarop het rolrecht opeisbaar is geworden; het rolnummer van de zaak; de identificatie van de belastingschuldigen met vermelding van, indien beschikbaar, hun nationaal nummer, of bij gebrek daarvan hun identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid wanneer het natuurlijke personen betreft of hun identificatienummer van de Kruispuntbank van Ondernemingen wanneer het rechtspersonen betreft; het bedrag van ieders belastingschuld met een unieke identificatiecode voor elk van die schulden; de vermelding voor elke belastingschuldige of hij voor de zaak al of niet geniet van rechtsbijstand als bedoeld in artikel 664 van het Gerechtelijk Wetboek; het totaal bedrag aan rolrechten dat wegens de zaak verschuldigd is.

7. De GBA vestigt de aandacht op het feit dat het gebruik van het Rijksregisternummer een machtiging vergt zoals bepaald door de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*.¹
8. De aanvrager vermeldt bijkomend dat het gegeven "vermelding voor elke belastingschuldige of hij voor de zaak al of niet geniet van rechtsbijstand" toelaat de AAI te informeren dat de te betalen rechten niet onmiddellijk moeten worden geïnd doch enkel indien diegene die rechtsbijstand geniet achteraf in staat is deze te betalen conform de artikelen 664 en 693 van het Gerechtelijk Wetboek.
9. Artikel 3 vermeldt dat de aan de FOD Financiën meegeleverde lijsten "minstens" de hiervoor opgesomde gegevens bevatten. De Autoriteit herinnert eraan dat de verwerkte persoonsgegevens exhaustief moeten opgelijst worden zodat kan worden vastgesteld of de verwerking ervan proportioneel is voor de verwezenlijking van de doeleinden.
10. De Autoriteit oordeelt dat de in artikel 3 van het Koninklijk besluit opgesomde gegevens ter zake dienend en niet overmatig zijn in het licht van het doeleinde van de verwerking.

Bewaringstermijn van de gegevens

11. De Autoriteit herinnert eraan dat het beginsel van opslagbeperking vereist dat de persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan de tijd die nodig is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt (artikel 5.1 e) van de AVG). Het koninklijk besluit zou uitdrukkelijk de termijn moeten vermelden gedurende welke de gegevens worden bewaard door de betrokken instellingen.

Transparantie

12. De verwerkingsverantwoordelijke dient conform artikel 12 AVG de betrokkenen te informeren over de verwerkingen van hun persoonsgegevens. Indien de gegevens rechtstreeks bij de

¹ De wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit schaft de sectorale comités af. Artikel 114, § 4 van deze wet voorziet echter in een overgangsstelsel volgens hetwelk het Sectoraal comité van het Rijksregister (dat voortaan wordt ondersteund door de Federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning) zijn activiteiten vanaf 25 mei 2018 verder zet tot de wet een einde stelt aan het mandaat van de externe leden. Conform artikel 98 van de Wet van 5 september 2018 tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG, wordt het mandaat van de externe leden van het sectoraal comité van het Rijksregister gehandhaafd tot de datum van de benoeming van de leden van de kamer federale overheid van het informatieveiligheidscomité. De aanvraag om het Rijksregisternummer te gebruiken kan worden ingediend via de volgende link: <http://www.ibz.rn.fgov.be/nl/rijksregister/aanvraag-toegang-tot-het-rijksregister/>

betrokkene worden verkregen zal de in artikel 13 opgesomde informatie moeten worden meegedeeld, indien de gegevens onrechtstreeks worden ingezameld zal de in artikel 14 van de AVG opgesomde informatie moeten worden verstrekt.

Rechten van de betrokkenen

13. De Autoriteit neemt er akte van dat het Koninklijk besluit niet voorziet in een uitzondering op de uitoefening van de rechten bedoeld in de artikelen 15 tot 22 van de AVG, de modaliteiten voor het uitoefenen van de rechten, bepaald in de artikelen 15 tot 22 van de AVG, dienen dus te worden voorzien. Deze modaliteiten zullen afhangen van de rol die wordt waargenomen door de verschillende instellingen zoals gevraagd in punt 3 van onderhavig advies.

Beveiliging

14. Alle persoonsgegevens van de documenten die bijgehouden worden door de griffies (registers van artikel 14; de persoonsgegevens met betrekking tot de lopende rekeningen vermeld in artikel 15 enz.) zullen absoluut moeten worden bewaard (in het raam van artikel 28) en/of uitgewisseld (in het geval voorzien in artikel 3 van de mededeling door de FOD Justitie van de lijsten met opeisbaar geworden rolrechten aan de FOD Financiën, in artikel 9 voor de uitwisselingen tussen griffier en ontvanger, in artikel 31 voor de mededeling van de in artikel 14 bedoelde registers, van de door hen verleden akten, alsmede van de minuten der arresten, vonnissen, beschikkingen en alle andere akten waarvan zij de bewaarders zijn op elk verzoek van de ambtenaren van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie) op beveiligde wijze zowel op fysiek als informaticagebied (bijvoorbeeld toegangsbeheer, beperking van gegevensdoorgiften tot het strikt noodzakelijke, versleuteling van gegevens). Sommige van de verwerkte gegevens behoren potentieel tot de categorie persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten (art. 10 AVG) en dienen het voorwerp te vormen van versterkte veiligheidsmaatregelen.
15. Artikel 28 van het Koninklijk besluit bepaalt « *De ambtenaar van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie die met het toezicht op de griffies is belast, heeft toegang tot de gegevens van het elektronisch gegevensbestand dat wordt gebruikt voor het bijhouden van de registers* ». De GBA herhaalt dat de toegangen zullen moeten worden geregistreerd, met andere woorden dat een loggingsysteem zal moeten ingevoerd worden teneinde te weten welke ambtenaar welke gegevens heeft geraadpleegd, van wie, voor welk doeleinde en krachtens welke machtiging.

OM DIE REDENEN,

de Autoriteit,

brengt een gunstig advies uit over het koninklijk besluit betreffende de uitvoering van het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten en het houden van de registers in de griffies van de hoven en rechtbanken op voorwaarde dat volgende punten bijkomend worden geïntegreerd:

- **Punt 3**, het is noodzakelijk expliciet in het Koninklijk besluit te vermelden wie de betrokken verwerkingsverantwoordelijke is;
- **Punt 7**, de aanvrager zal een aanvraag moeten indienen voor het gebruik van het Rijksregisternummer ;
- **Punt 9**, de verwerkte persoonsgegevens moeten exhaustief worden opgelijst zodat kan worden vastgesteld of de verwerking ervan proportioneel is voor de verwezenlijking van de doeleinden;
- **Punt 11**, het koninklijk besluit zou uitdrukkelijk de termijn moeten vermelden gedurende welke de gegevens worden bewaard door de betrokken instellingen;
- **Punt 12**, de verwerkingsverantwoordelijke dient conform artikel 12 AVG de betrokkenen te informeren over de verwerkingen van hun persoonsgegevens;
- **Punt 13**, de modaliteiten voor het uitoefenen van de rechten, bepaald in de artikelen 15 tot 22 van de AVG, dienen dus te worden voorzien;
- **Punt 14**, de persoonsgegevens moeten op een beveiligde wijze worden bewaard en uitgewisseld;
- **Punt 15**, een loggingsysteem zal moeten ingevoerd worden voor de toegangen van de ambtenaar van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie die met het toezicht op de griffies is belast.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere